

Mededelingen van het Verbond der Vlaamse Academië V.V.A.

13e jaargang - nr. 9
september 1968
verschijnt maandelijks

Sekretariaat: Em. Jacquainlaan 126 - Brussel 1 - Tel. 02/18.68.20
PR 4292.38.

Bestuur V.V.A.

Prof. Dr. W. Opsomer, voorzitter
Dr. K. Goddeeris, 1e ondervoorzitter
Dr. S. Dessers, 2e ondervoorzitter
Lic. H. Aelvoet, sekretaris
Dr. R. de Beule, sekretaris-verslaggever
Lic. E. F. Brieven, penningmeester

Redaktieverantwoordelijken

Lic. P. Mulder, gouv Antwerpen
Mr. P. Bauters, gouv Brabant
Dr. B. Hermans, Campinia Academica
Ir. F. Hendrickx, gouv Limburg
Lic. J. Soenen, gouv Oost-Vlaanderen
Dr. A. van Lerberghe, gouv West-Vlaanderen

In Memoriam Corneel Heymans

Te Knokke overleed op 19 juli 1968 Professor-Emeritus Corneel Heymans, de bekende Vlaamse geneeskundige en Nobelprijswinnaar. Hij was 76 jaar oud.

Dat overlijden kwam vrij onverwacht, daar velen de sympatieke geleerde nog hadden ontmoet en gesproken in het begin van de maand juli. Niets liet vermoeden dat het einde zo nabij was; hij zag er nog blakend van gezondheid uit, levenslustig en vol belangstelling voor de gebeurtenissen in eigen land en in de wijde wereld. Hij hoopte eind augustus naar het internationaal fysiologencongres te gaan, dat hij vanaf 1922 nooit had gemist, met uitzondering van de oorlogsjaren.

Sinds Corneel Heymans van alle opdrachten van onderwijs en de daaraan verbonden obligate taken te Gent en te Brussel was ontlast, voelde hij zich als een vis in het water. Hij kwam een paar dagen in de week naar zijn instituut, wierp een blik op 't in gang zijnde werk van opvolgers en assistenten zonder zich met iets te bemoeien, hij hield zich ver van alle bevadering verwijderd, doch luisterde als een vink naar de resultaten van het onderzoek, las veel, beantwoordde de brieven, schreef een artikel, ontwierp zelfs nog een paar proeven waarvoor hem het materiaal gul ter beschikking was gesteld; hij wierp een verliefde blik op de omgeving waarmede hij meer dan veertig jaar vertrouwd was; ging af en toe snuffelen in zijn bibliotheek met oude en historische boeken; ontving een bezoeker die hij ciceroonde tussen de honderden foto's en herinneringen, luisterde aandachtig naar alle wetenschappelijke en andere nieuwsjes, en reageerde scherp op alles. Weinig professoren konden zo opgaan in hun emeritaat als Corneel Heymans. In de vroege namiddag stapte hij in zijn wagen en reed naar zijn geliefd Knokke, naar het huis waar een vossekop boven de nok uitstak, een reïnaartse tronie die mensen en omgeving met die superieure naïviteit van uit de hoogte nakeek, zoals de inwoner zelf deed, levend van jonge ideeën, zich zonnend in de warmte van een levensvondelijke heimat, wachtend naar wat komen ging, dankbaar voor wat zijn gade, zijn gezin, zijn Alma Mater, de wetenschap hem aan schoonheid, goedheid en waarheid geschonken hadden.

Aan het Verbond der Vlaamse Academië was Corneel Heymans zeer verknocht. Daar heeft hij zijn flamingantisme inhoud en vorm gegeven, als voorzitter en als erevoorzitter. Hij was geen man van uitbundigheid en romantisme, dat lag hem niet, al kon hij soms pret beleven aan kameraadschappelijke stunts. Maar hij was een te realistisch man om zich te vergoien in roekeloos en nutteloos propagandistisch gedoe. Hij was geen avonturier en heeft soms geremd, doch heeft met het prestige van zijn persoon en van zijn weergalozes titels veel ten goede breikt in de kringen

waar de vijandschap tegen Vlaanderen als nummer één op het programma staat.

In het streven van het V.V.A. ging hij op, hij was rationalistisch Vlaamsgezind. Elkeen wist dat Heymans voor amnestie en federalisme gewonnen was, al riep hij dat niet uit van de daken. Hoe heeft hij niet inwendig gejubeld toen de radikale flaminganten een slagje thuishaalden, hoe heeft hij niet gekafferd tegen regeringsmensen die het wetenschapsbeleid in het honderd stuurden of, in 1940 en 1944, het bewijs leverden van grenzeloze lafheid en ploerterij.

Geboren diplomaat berekende hij zijn optreden. Wij, en allen met ons, wisten dat, wanneer Heymans zich voor iets inzette, het resultaat verzekerd was; hij ging niet over ijs van één nacht, maar wat hij ondernam kreeg altijd de gewenste oplossing. Hij was mild voor wie te goeder trouw handelde, maar ergerde zich des te sterker aan kwade trouw, dan ontwapende hij niet.

Maar hij kon ook geduldig wachten als een marmot, en zijn tussenkomst op het sublieme gunstigste moment op het spel zetten en zo onverwachte resultaten bereiken. Hij was een goed en trouw kameraad voor zijn academische vrienden.

Als ambassadeur van onze Nederlandse wetenschap trok hij van werelddeel naar kontinent, en heeft aldus het bewijs geleverd van een Nederlands wereldburgerschap van het beste allooi.

Hij was, zoals wijlen Jan Grauls en Jef Goossenaerts, een groot meneer in Vlaanderen.

Het doet ons pijn te denken dat we hem voortaan niet meer zullen ontmoeten op onze weg.

L. Elaut.

6 oktober 1968

Begin september werd tot elk lid van het V.V.A. de hiernavolgende uitnodiging gericht.

„Achtbaar Verbondslid,

Statutair wordt elk jaar een ontmoeting van alle verbondsleden voorzien. Zo luidt alvast de theorie. Daadwerkelijk werd het voorschrift niet altijd nageleefd.

De Centrale Raad besloot op 6 oktober 1968 in „Hotel Atlanta“, Ad. Maxlaan 7 te Brussel, een bijeenkomst van de aangesloten academië te laten beleven.

Bij die gelegenheid zal het woord gevoerd worden door:

1ste de gewezen Algemeen Voorzitter, Dr. med. Karel Goddeeris, die in herinnering zal brengen de figuur van wijlen de Erevoorzitter, Dr. med. Corneel Heymans;

2de de huidige Algemeen Voorzitter, Dr. jur. Walter Opsomer, die hulde zal brengen aan zijn voorganger, Karel Goddeeris, en aan diens beleid, en die daarna het algemeen voorzitterschap zal overdragen aan Dr. jur. Paul Beeckman.

Tot hier het zuiver beleids-agenda van de dag.

Daarnaast bestaat het kameraadschappelijk terrein, waarop het feestelijk samen eetmalen van ouds een sociaal inwerkende kracht heeft vertoond

In bijlage vindt u het menu, zijn kostprijs en het inschrijvingsformulier dat vóór 1 oktober het Centraal secretariaat moet bereiken (een organisatorisch imperatief!).

Voorzitter en Centrale Raad hopen op 6 oktober 1968 in Atlanta vele verbondsleden te mogen verwelkomen.

„Wij zullen Brussel niet loslaten”

In 1956 werd door Dr. jur. Lode Craeybeckx, Burgemeester van Antwerpen, de sindsdien historisch geworden strijdkreet geuit.

Op 11 juli 1968 sprak ons verbondslid zijn jaarlijkse rede uit. Voor honderden geestdriftigen.

De nauw-bemeten zetruimte van ons Mededelingenblad laat niet toe het betoog volledig op te nemen. Wij beperken ons dus noodgedwongen tot een greep van de meest opvallende passussen.

Inhoud van de leuze „Wij laten Brussel niet los”

Wij zullen Brussel niet loslaten betekent vooreerst, dat Brussel oorspronkelijk Vlaams gebied is. Dat we er nimmer in zullen berusten dat in de hoofdstad, zoals in 't verleden geschiedde en nog geschiedt, de Vlaamse cultuur wordt uitgedelgd, de Vlaamse aanwezigheid wordt weggeveegd.

Het betekent dat we „neen” zeggen tot degenen die, de mom nu afwerpend, als pseudo-wetenschappelijke profetie verkondigen wat een liefste wensdroom is: de onontkoombare francisering van Brussel, „Bruxelles première ville française d'Europe, après Paris”. „Brussel niet loslaten” betekent tegen dezulken hardnekkige strijd voeren.

Het betekent ook: de bewonderenswaardige Vlamingen die in de hoofdstad de moeilijke, de ondankbare Vlaamse strijd volhouden, steunen en helpen.

Vanmorgen heeft de Heer Schandevijl, Voorzitter van het Verbond der Vlaamse Cultuurverenigingen, in zijn rede ten stadhuize eraan herinnerd: verleden jaar is er een gebaar van morele solidariteit met de in Brussel strijdende Vlamingen van Antwerpen uitgegaan; de burgemeesters van Antwerpen en alle voorsteden hebben een resolutie aangenomen en gepubliceerd, waarin zij in krachtige termen de ontvlaamsing van de Vlaming in Brussel, de schreeuwende wantoestanden in het Brusselse onderwijs hebben aangeklaagd. Bij deze resolutie hebben zich intussen en tot dusver zevenhonderd burgemeesters van het Vlaamse land aangesloten. Dat verstrekkend gebaar van solidariteit heeft de Brusselse Vlamingen op gevoelige wijze in hun strijd gesterkt. Voldoende is dat echter niet.

In de loop der laatste maanden is er, in samenwerking met het Antwerpse Verbond van Vlaamse Cultuurverenigingen zorg voor gedragen dat in materiële steun zal worden voorzien. Die steun is er nodig, opdat tegenover de indrukwekkend overvloedige middelen die de propaganda voor het Franstalig onderwijs in Groot-Brussel in het werk worden gesteld, een wel gevoerde, zo mogelijk evenwaardige actie bij de Vlaamse ouders zou worden gevoerd, propaganda en overredingscampagne die hen ertoe brengen moge, hun kinderen naar het Nederlandstalig onderwijs te sturen.

De nationale leidingen van de machtige Vlaamse cultuurverenigingen (Davidsfonds, Vermeylenfonds, Willemsfonds, Vlaams Economisch Verbond, Vlaamse Toeristenbond, Bond voor Grote en Jonge Gezinnen) hebben hun zegen gegeven en hun volledige steun verzekerd aan de cultuurinstelling die intussen door de Vlaamse Brusselaren, welke sinds enige jaren strijd voeren voor de Vlaamse scholen, werd opgericht: de vereniging zonder winstoogmerk, genaamd „Vlaams Onderwijscentrum Brussel”. De genoemde grote Vlaamse cultuurverenigingen hebben tot alle Vlaamse gemeentebesturen het verzoek gericht, dit culturele strijdorgaan der Brusselse Vlamingen geldelijk te steunen door een jaarlijkse subsidie ten bedrage van 1 frank per inwoner.

Het Antwerpse stadsbestuur, als eerste, heeft hieraan gevolg gegeven door een subsidie uit te keren van 250.000 frank. Verschillende gemeentebesturen hebben intussen een besluit in dezelfde zin genomen.

Hoever staan we met de uitbouw van het Hoger Onderwijs ten gerieve van de Vlaamse Jeugd?

Hoever staan we met „Universiteit Antwerpen”?

Sinds weldra tien jaar heeft Burgemeester Craeybeckx zich ingezet voor het verhelpen van de kulturele noden die sedert 1830 de Vlaamse wereld teisteren.

Nogmaals, en terecht, heeft hij het beeld opgeroepen van de achterstand en van de systematische achterstelling van de Vlaamse jeugd. Ook de Antwerpse situatie werd daarbij betrokken.

11 juli is een dag van strijd, maar ook een dag van bezinning en zelfkritiek.

Een periode van tien jaar zal nu haast verlopen zijn sinds de eis Universiteit Antwerpen werd gesteld en de strijd ervoor aangebonden. Hoever staan we nu? In welke mate is de Vlaamse jeugd intussen aan haar trekken gekomen?

Dat in het Antwerpse gebied een grondbegin van hoger onderwijs is ingeplant geworden, hebben we in 1965 als een belangrijke overwinning geboekt: dat Vlaanderen een universiteit rijker zou worden, dat er geen terugweg denkbaar zou zijn mocht inderdaad van toen af, als een vaststaande winst worden aangemerkt. Maar pijnlijk was het geweest te ervaren, hoeveel tegenstand er overwonnen moest worden, tegenstand niet alleen buiten maar ook binnen het Vlaamse land, eer het tot de wel erg bescheiden inplanting kwam die we toen verwerven mochten. De bepalingen in de wet van 9 april 1965, waardoor het Rijksuniversitair Centrum werd opgericht en tevens de Universitaire Faculteiten St.-Ignatius werden erkend, waren een aartsmoeilijke bevalling geweest: het karige wicht was waarlijk „met de ijzers” ter wereld gebracht. Voor een periode van vijf jaar waren we tot een studiecyclus beperkt die niet boven de twee studie jaren mocht uitreiken. Noch de ontwikkeling tot universitair niveau van ons Instituut voor Vertalers en Tolken, noch een aantal studierichtingen, zoals de hoogdringend nodige Toegepaste Wetenschappen, die met klem verlangd werden door de economische kringen, konden we verkrijgen. Hoe belangrijk de aanwinst van 1965, met het oog op de toekomst ook mocht zijn, het succes dat we behaalden had een wrange bijmaak voor degenen die beseften hoe onvoldoende de Antwerpse inplanting was om het diepingrijpende, het drastisch werkende middel te zijn, zoals wij gehoopt en gewild hadden, om op korte tijd, in dit kernpunt van de jeugdconcentratie dat de Antwerpse groep is, een werving op grootse schaal in tot dusver onaanbeoordeld gebleven reserves van geestelijk potentieel te bewerkstelligen.

Het Vlaams Economisch Verbond had, jaren tevoren, de bevolking voor de Universiteit te Antwerpen, voor de aanvangsperiode, op 8.000 studenten geschat. De Heer J. G. Maton, van de Universiteit Gent, komt in een recente brochure tot soortgelijke vaststellingen, wat de verzekerde groeikracht van een universitaire instelling te Antwerpen betreft.

We hadden dan ook gehoopt in kort tijdsbestek de universitaire instellingen van Antwerpen krachtig aan de slag te zien gaan, in het wegwerken van de ontzettende Vlaamse achterstand. We moeten betreuren dat in 1965 lang niet het nodige begrip voor de Vlaamse intellectuele nood is getoond geworden.

Het is hier niet de plaats om na te gaan in welke mate ons land als geheel, door opvoering van de middelen tot aangroei der bestaande universiteiten, door het creëren van twee universitaire centra, door de erkenning van in jongste tijd tot stand gekomen partiële universitaire faculteiten, erin geslaagd is met de internationale universitaire rush gelijke tred te houden: de cijfers en feiten die hier te noemen zouden zijn omtrent Engeland, Frankrijk, Duitsland zouden tonen hoe we eens te meer in een bedenkelijk middelmatigisme zijn blijven vastzitten.

Maar het is hier wèl de plaats ons de vraag te stellen, in hoever de Vlaamse laagstand, binnen de Belgische relatieve laagstand, na verloop der jaren waar ons pleit aan de agenda werd geschreven, is goedgeemaakt.

We weten wel dat in zekere kringen te dien aanzien een optimisme wordt beoefend, dat wij niet anders dan een kunstmatig en in vele gevallen tendentiekus optimisme kunnen noemen: het optimisme dat ofwel degenen toebehoort, die in alles wat bestaat, en naast wat bestaat, zo weinig mogelijk nieuws willen zien komen, ofwel degenen die de Vlamingen tot berusting in hun achterstand willen brengen.

Een feit is ja, dat het aantal hoger studerende uit Vlaanderen gevoelig gestegen is. De vier Vlaamse provincies gaven in het academiejaar 1959-'60, 10.500 studenten, op dit ogenblik 22.000 — hun aantal is op 9 jaar tijd verdubbeld. Dit feit is verheugend, maar optimisme daarop gevestigd, zou bedriegelijk zijn.

We zijn weliswaar tot het studentenaantal gestegen dat Professor Leo Coetsier nodig achtte, tien jaar geleden, om tot gelijkheid met de universitaire aanwezigheid der jeugd in het Franstalige landsgedeelte te geraken. Maar, precies, dat is tien jaar geleden. Vandaag berekent Dr. Wieërs dat, naar actuele verhoudingen het aantal studenten uit Vlaanderen 20.000 meer zou dienen te bedragen dan nu het geval is, wil men dat zal kunnen gezegd worden dat de Vlaamse achterstand, naar Belgische maten, is ingehaald. In vele landen immers heeft de rush van de jeugd naar de universiteiten zich in geweldige verhoudingen voorgedaan, en namelijk merklijk sterker dan in ons land als geheel. De reden hiertoe is

dat overal hogere studie geëist wordt waar vroeger middelbare studie volstond, en in alle tot moderniteit ontwikkelde landen hogere wetenschappelijke vorming centraal is komen te staan, als grondslag van alle materiële en spirituele welstand.

In het Franssprekend landsgedeelte zijn de cijfers evenzeer gestegen als in de vier Vlaamse provincies, veel sterker gestegen in het Brusselse en in Brabant als geheel. De cijfers tonen wel een lichte jaarlijkse verhoging van de procentuele aanwezigheid van Vlaamse studenten, zo lage en zo trage verhoging evenwel, dat hiervan redelijkerwijs de intellectuele wederopstanding die wij nastreven moeten, daarvan in afzienbare tijd niet te verwachten is. En inderdaad: in het academiejaar 1959—'60 maakten de hoogstudenten afkomstig uit de vier zeer bevolkte zuiver Vlaamse provincies 38 % der totale universiteitsbevolking uit. Op dit ogenblik 41 %. Dat betekent dat we op deze regen jaar tijd aan toevloed van studenten uit alle landsgedeelten, met minder dan een halve procent per jaar zijn vooruitgegaan. We deden de vaststelling reeds twee jaar geleden op 11 juli, hier in deze zelfde zaal: met dit tempo zou het een twintigtal jaren duren eer we met de andere provincies op gelijk niveau zouden komen te staan.

Het optimisme dat gekweekt wordt, is dus een misleidend optimisme, ik voeg eraan toe, een gevaarlijk optimisme.

Stadgenoten,

Hoe erg, hoe tegennatuurlijk de wanverhouding is tussen aanwezigheid van jeugd in Vlaanderen en aanwezigheid van deze jeugd in de universiteiten, beseft men eerst wanneer men weet (te weinig Vlamingen weten dit!) dat Vlaanderen het gros der jeugd voortbrengt dat in het land voorhanden is. En namelijk de jeugd tussen de 18 en de 25 jaar, deze waaronder de hoger studerende gerecrueteerd worden.

De vier zuiver Vlaamse provincies alleen reeds bevatten 55 ten honderd van deze jongeren. De Waalse provincies 29 %, de provincie Brabant 16 %.

Bovendien: een aanzienlijk gedeelte van de jongeren die bij de 16 % Brabantse jeugd worden gerekend, dienen bij het Vlaamse jeugdpotentieel te worden toegevoegd, de jongeren namelijk die de volkrijke Vlaamse arrondissementen Leuven en Halle-Vilvoorde bewonen.

Tezamen maakt dit een percent aan Vlaamse jeugd, op universitaire leeftijd, dat de 60 % beduidend overschrijdt.

De provincie Antwerpen komt, wat de jeugd betreft, aan top van alle Belgische provincies. Zij bevat 21 %, ruim een vijfde van de totale in het land aanwezige jeugd op universitaire leeftijd.

In de bevolking der universiteiten neemt de Antwerpse jeugd een plaats in die schril afsteekt tegen dit hoge Antwerpse jeugd-potentieel: universitaire deelneming 13,72 %, tegenover 21 % jeugd op universitaire leeftijd.

De provincie Brabant met slechts 16 % van de Belgische jeugd op universitaire leeftijd levert 31,43 % der totale universiteitsbevolking. Twee en een half maal meer dan de provincie Antwerpen. Groot-Brussel alleen reeds levert 10.500 hoogstudenten, dat is 3.000 meer dan heel de provincie Antwerpen, die niet meer dan 7.292 hoogstudenten telt.

In dit schreeuwend contrast vinden we eens te meer een illustratie van de verderfelijke gevolgen van het op Brussel geaxeerde centralistische staatsregime.

Hogere welstand, dan overal elders in het land, als gevolg van het tot de hoofdstad toehalen van de bronnen van verrijking, als gevolg ook van het bevoorrecht bezit van de meeste instellingen van hoger onderwijs. De provincie Brabant bezit niet minder dan negen, Groot-Brussel niet minder dan zes organen van hoger en daarmee gelijkgesteld onderwijs, waaronder drie universiteiten en nog een halve universiteit in uitbouw, Brussel-Nederlands.

Stadgenoten,

Het Vlaamse land stuurt op dit ogenblik nagenoeg 27.000 studenten naar de universiteiten. Met Dr. Wieërs stellen we vast dat dit onvoldoende is, onvoldoende om de Vlaamse achterstand goed te maken, ook in afzienbare toekomst, ongenoegzaam om wetenschappelijke opzoeking in Vlaanderen tot behoorlijke ontwikkeling te brengen.

Op dit reeds niet zo schitterende beeld komen nog donkere vlekken voor. Wanneer wij zeggen dat de studenten der Vlaamse provincies 41 % der universiteitsbevolking uitmaken, dat betekent dit evenwel niet dat ze allen deze studiën in de Nederlandse taal doen.

Het zal menigeen onder u verbazen dat op deze 27.000 Vlaamse studenten, een beduidend aantal hun studiën in de Franse taal doen: ruim 10 ten honderd, om het juist te zeggen: 3.035 Vlaamse studenten, in Vlaanderen wonend, volgen hogere studie in de Franse taal. Met de bezwarende omstandigheid, dat de helft daarvan, 1.413, hun studiën in Franse taal volbrengen op Vlaams grond-

gebied, namelijk te Leuven. Het lijkt u misschien ongelooflijk: ruim 8 ten honderd van de studenten uit de provincie Antwerpen volgen hoger onderwijs in de Franse taal.

Bedroevend zijn de verhoudingen in de Vlaamse arrondissementen van Brabant, Leuven en Halle-Vilvoorde: 24 tot 30 % der hoogstudenten volgen Franstalig onderwijs.

Wat Groot-Brussel aangaat, de randgemeenten geven ruim 70 % voor Frans hoger onderwijs, Brussel-stad 90 %.

Hier voelt men duidelijk hoe funest de invloed van de ontvlammingsmachine die Brussel is, — het rampzalige effect (ook) van campagnes als deze die onder de leus: „La francisation de Bruxelles est irréversible” gevoerd werden door personen die Kamerlid en Burgemeester hunner gemeente zijn, en daardoor grote invloed uitoefenen op de sociaal en intellectueel zwak staande mensen, die bezorgd zijn om de toekomst van hun kinderen.

Het bedroevende beeld dat Brabant als geheel, met inbegrip van de Vlaamse arrondissementen, biedt, toont bovendien hoe dringend het nodig is dat de hoofdstad eindelijk de deuren opent van een waarlijk Vlaamse Nederlandstalige op zichzelf staande universiteit, in stede van een armelijk afkooksel van een universiteit waar de instelling vlaamsvreemd en geheel op Franse cultuurbeheersing gericht is.

Een andere schaduwkant van het beeld is, dat in onze universiteiten de jeugd uit arbeiderskringen gesproten nog steeds een al te enge plaats inneemt. Tien ten honderd is het gunstigste cijfer dat genoemd wordt, wat deelneming van arbeidersjeugd betreft. De democratisering van het hoger onderwijs heeft tot aanzienlijker deelneming van de middenklasse gevoerd. Op zichzelf is dit laatste een verheugend verschijnsel. Jammer is evenwel dat de arbeidersklasse, die in onze samenleving een zo ruime plaats inneemt, in zo schaarse mate tot hogere ontwikkeling werd geleid. De onderzoekingen naar de intellectuele begaafdheid gedaan, tonen hoe ontzaglijk veel verstandelijk hoger bedeeden aldus voor de geestelijke opgang en economisch-sociale welvaart van het Vlaamse land verloren gaan.

We mogen hier van harte de wens uitdrukken dat degenen die met arbeidersvragen vertrouwd zijn en in arbeiderskringen ruim gehoor vinden, hun beste krachten er zullen willen aan besteden in deze stand van zaken een heilzame kentering te bewerken.

Het schandaal in de sfeer van het Wetenschappelijk Onderzoek. De rede van ons verbondslid bevatte een voor ons, academici, zeer rake uiting. (Dit gedeelte werd niet uitgesproken, ten einde de duur van de toespraak te verkorten.)

Hier gaat het bedoelde excerpt.

Stadgenoten,

Het zou jammer zijn deze 11 juli-viering te laten voorbijgaan, zonder een krachtig protest tegen de onduidbare wijze hoe de gemeenschapsgelden, die de Staat aan wetenschappelijke opzoeking besteedt, verdeeld worden.

Aan het Vlaamse land worden niet meer dan gemiddeld één derde van deze gelden besteed

Wat het Fonds voor collectief fundamenteel onderzoek betreft, moet het zeer bevolkte Vlaanderen het stellen met 27,86 % terwijl de Franstalige bevolkingsgroep gezegend is met een verdeling die haar 72,14 % toekent: praktisch de drie vierden.

Het gaat hier, let wel, om gelden die uit de staatskas worden geput, en de wanverhouding die we hier aanklagen is des te ergerlijker, dat de staatskas wordt gevoerd door belastingen, die voor het ruimste deel uit het zeer bevolkte Vlaanderen afkomstig zijn. Hier hebben we met een ander soort van „overheveling” te doen. Overheveling van Vlaams geld, naar het Franstalige landsgedeelte.

In zijn recent artikel in „Alma Mater” schrijft Dr. Wieërs: „De verdeling der gemeenschapsbestedingen staat wel in schril contrast met de demografische gegevens die 40% Franstalige en 60% Nederlandstalige Belgen aangeven. Rekening houdend met de bevolkingscijfers liggen de financiële middelen van de wetenschappelijke opzoeking in Vlaanderen op slechts een derde van deze voor de research der Franstaligen”.

Stadgenoten,

Ik verzoek u hierbij te bedenken dat België als geheel gans achteraan komt in wat besteed wordt aan wetenschappelijk spuurwerk. De Verenigde Staten, reeds zozeer op Europa vooruit, besteden daaraan driemaal meer dan België. Met de andere Europese landen vergeleken (Engeland, Duitsland, Frankrijk, Nederland) komt België gans achteraan. En van het luttele dat België dan doet, krijgt Vlaanderen, dat meer dan welk Europees land ook wetenschappelijk opzoeking nodig (broodnodig!) heeft, een derde van dat weinige dat België ervoor over heeft.

Bij dat alles komt de eeuwige kwaal waarover de Vlamingen in dit land sedert zijn stichting de grieventrommel hebben geroerd. In de wetenschappelijke commissies die over ingebrachte projecten te oordelen hebben, zo verklaart Dr. Wieërs, zijn de Vlamingen systematisch (ik onderstreep systematisch) in de minderheid. Hetzelfde doet zich voor in de raden van beheer der repartiefondsen. Bovendien staat het ook vast, aldus Dr. Wieërs, dat een aantal Franstalige leden van de wetenschappelijke commissies en raden van beheer onvoldoende Nederlands kennen om zich persoonlijk degelijk op de hoogte te stellen van de inhoud en de waarde van alle te beoordelen projecten.

Wordt vervolgd in het oktobernummer.

Uit de Gouwen

Antwerpen:

aanvang dinsdag 1 oktober in Rubenshof te Antwerpen.

Campinia Academica: eerste bijeenkomst eind september—begin oktober.

Brabant:

Halle: eerste bijeenkomst 3 of 4 oktober.

Oost-Brabant: 4 oktober debatavond te Leuven.

Limburg:

Als ze nog mogen komen van de Russen: Lucnica Volksdansgroep uit Bratislava, 72 leden, met Slowaakse volksdansen, op 23 oktober in de Rijsschool te Sint-Truiden (Rijsschoolstraat).

Organisatie: V.V.A. samen met andere verenigingen.

Oost-Vlaanderen:

Eerste activiteit: een souper te Gent op 19 oktober.

Aanbevolen: Op zondag 29 september 1968 te 11 uur wordt Prof. Dr. J. Duverger gehuldigd in de Bibliotheek van het Hoger Instituut voor Kunstgeschiedenis van de Rijksuniversiteit, St.-Hubertusstraat 2 te Gent.

West-Vlaanderen:

vergaderplaats: de konferentiezaal van de luchthaven Oostende-Middelkerke.

Zuid-West-Vlaanderen:

vergaderplaats: de „Hallen”, Doornikwijkstraat Kortrijk.

4 okt. 1968: B. Kemp over „De hedendaagse roman”.

8 nov. 1968: Ir. J. van Steenkiste en Dr. med. H. Devriendt over fotografie.

14 dec. 1968: Karel Aerts over muziek.

10 jan. 1969: nieuwjaarsfeestje.

Huwelijken:

Ir. Willy Geysen — Miet Thijs (Limburg).

Dr. jur. Louis Roppe jr. — Lic. not. Dr. jur. Maggy Bertrand (Limburg).

Lic. psychologie Herman Vanheste — Hilde de Graeve (West-Vlaanderen).

Dr. sc. Leo Dekleermaeker — Veerle de Mulder (Brabant).

Overlijden:

Nauwelijks drie jaar nadat Apoteker Raymond Enckels door de overheid van Herk de Stad plechtig werd gehuldigd als Vlaamse gleeerde en voor zijn veelzijdige kulturele verdiensten, is hij op 29 juli 1968 in de leeftijd van bijna 76 jaar zacht ontslapen. (Zie Mededelingen oktober 1965.)

Te Berchem (Antw.) overleed een van onze oudste leden, Dr. Marcel Devenyns, die lid was van ons verbond sedert de wederoprichting na de oorlog.

Van aan het Noordzeestrand een hartelijke groet aan alle V.V.A.-ers!

In de westelijke uithoek van ons Vlaanderenland zijn wij inderdaad gestart, met een tikkeltje onzekerheid in onze verwachtingen die toch door optimisme gevoed worden, nog even tastend, maar ook weer vastberaden. Zonder de statutaire doeleinden van het V.V.A. uit het oog te verliezen, stelden wij ons eerste werkjaar in het teken van „...op zoek naar een vriendenkring van academici in ons uitgestrekte arrondissement”. Wij leven er immers allen een beetje „geïsoleerd” van mekaar.

Hoe we het aanpakken?

In de loop van een academisch jaar worden een vijftal samenkomsten voorzien, waarop wij een vooraanstaand spreker of een kunstgezelschap uitnodigen. De avond wordt telkens besloten met een gezellig samenzijn. Het spreekt vanzelf dat de dames mede uitgenodigd worden en van harte welkom zijn.

Voor 4 oktober staat Prof. Dr. F. Van Mechelen, minister van de Nederlandse Cultuur, op het programma. Hij is zo vriendelijk onze „maiden-meeting” met zijn kunde en welbespraaktheid te komen opluisteren. Voor de overige ontmoetingsavonden werd gedacht aan Professor Gerlo, aan Georges Maes en zijn Kamerorkest, aan Jan Schodts met enkele van zijn collega's, aan pater Bekaert met zijn wetenschap over de architectuur.

Academici die niet werden aangeschreven, worden natuurlijk ook verwacht met hun echtgenote. Onze lijsten zijn ongetwijfeld nog verre van volledig en daarom ontvangen wij graag een „teken des levens” van onze streekgenoten. Elke blij van genegenheid is een steunpilaar voor de nog prille, jeugdige kring Oostende-Veurne-Diksmuide. In afwachting dat een afdeling van het V.V.A. in het Brugse en het Torhoutse boven de doopvont wordt gehouden, ontvangen wij graag de V.V.A.-ers uit dit gewest in ons midden. Wij verwachten ze zelfs.

A. Venmans,
Sekretaris.

UIT HET JAARVERSLAG VAN OOST-BRABANT

In oktober 1967 stak de nieuwe afdeling Oost-Brabant van wal met een zeer interessante uiteenzetting door Dr. jur. Hein Albers over „Het Hof te Straatsburg en de aldaar aanhangige klachten”.

Aan Dr. P. de Vlies, volksvertegenwoordiger, werd gevraagd de nodige stappen te zetten tot invoering van een wetenschappelijk verlof voor deelname van academici-dienstplichtigen aan wetenschappelijke kongressen met persoonlijke mededelingen (geen verlenging van diensttijd daarvoor!).

Stappen werden gedaan om onwettelijke taallessen te Blanden te doen afschaffen.

Er werden verscheidene taalklachten ingediend bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Het resultaat kunnen we niet schitterend noemen en de behandeling der klachten niet erg fair. We bedoelen daarmee niets tegen de Vaste Commissie, maar wel tegen degenen die aan haar beslissingen en adviezen een gunstig gevolg moeten geven.

Samen met het Davidsfonds werden de nodige stappen gezet om de benoeming van een onderwijzeres met Franstalig diploma in een Vlaamse gemeente te doen nietig verklaren. Met sukses.

Dit is slechts een greep uit de activiteiten van de afdeling Oost-Brabant die werkte onder voorzitterschap van de betreunde Piet Meuwissen en met Lic. G. F. Dis Fagot (die, in februari 1968 door een hartkwaal geveld, het nog verscheidene jaren kalm aan zal moeten doen) als sekretaris, Dr. med. Omer Steeno als penningmeester en Ir. Jan Kretzschmar als raadslid.

Vergeet niet op postrekening 42 92 38 van het V.V.A. 50 frank te storten (bijdrage 1968) voor het 5-Novemberkomitee. (niet eens 1 frank per week!)

Aanbevolen voor:

KREDIET
BELEGGINGEN
VERZEKERINGEN

Private Spaarkas

Gesticht in 1917

Guldenvlieslaan 83 - Brussel 6

N.V. CENTRALE HYPOTHEEK- EN VERZEKERINGSKAS

Alg. Beheerder: E. F. BRIEVEN